

Nr 101.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av 31 och 32 §§ i lagen den 26 november 1920 om val till riksdagen; given Stockholms slott den 31 januari 1930.

Under åberopande av bilagda i statsrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse av 31 och 32 §§ i lagen den 26 november 1920 (nr 796) om val till riksdagen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Georg Bismark.

Förslag

till

**Lag om ändrad lydelse av 31 och 32 §§ i lagen den 26 november 1920
(nr 796) om val till riksdagen.¹⁾**

Härigenom förordnas, att 31 och 32 §§ i lagen den 26 november 1920 om val till riksdagen skola, 32 § i nedan intagna delar, erhålla följande ändrade lydelse:

31 §.

1. Varje kommun skall med de undantag, som här nedan i mom. 2—7 angivas, bilda ett valdistrikt.

2. Är stad delad i valkretsar för val av stadsfullmäktige, utgör sådan valkrets ett valdistrikt vid riksdagsmannaval, såvida icke jämlikt mom. 3 ytterligare delning i valdistrikt beslutes.

3. Stad eller valkrets för stadsfullmäktigval må, där så finnes lämpligt, delas i två eller flera valdistrikt.

4. Är landskommun delad i valkretsar för val av kommunalfullmäktige, utgör sådan valkrets ett valdistrikt vid riksdagsmannaval, såvida icke jämlikt mom. 6 eller 7 ytterligare delning i valdistrikt beslutes.

5. Höra delar av landskommun till olika valkretsar för riksdagsmannaval eller landstingsmannaval, bildar varje del ett valdistrikt för riksdagsmannaval, där ej jämlikt mom. 6 eller 7 ytterligare delning i valdistrikt beslutes.

6. Landskommun, valkrets för kommunalfullmäktigval eller sådan del av kommun, som i mom. 5 sägs, skall, där antalet invånare i sådan kommun, valkrets eller del av kommun överstiger 3,000, indelas i två eller flera valdistrikt med högst 3,000 invånare; dock att på framställning av kommunalstämma Konungens befallningshavande må härifrån medgiva undantag, där särskilda förhållanden inom kommunen anses göra sådan indelning obehörlig eller olämplig.

7. Om landskommun, valkrets för kommunalfullmäktigval eller sådan del av kommun, som i mom. 5 sägs, till följd av samfärdsförhållanden eller andra orsaker finnes icke lämpligen böra utgöra ett enda valdistrikt, må sådan kommun, valkrets eller del av kommun delas i två eller flera valdistrikt.

32 §.

1. Förslag om indelning i valdistrikt, som i 31 § 3 och 7 mom. sägs, må väckas genom framställning hos Konungens befallningshavande av den, som är boende och vid riksdagsmannaval röstberättigad inom den kommun eller del av kommun, om vars delning i valdistrikt är fråga. Ej må framställning bifallas med mindre yttrande inhämtats från kommunalstämma eller i stad magistrat och stadsfullmäktige. Skall kommun på landet delas,

¹⁾ Senaste lydelse se 1928: 157.

må delar av samma by eller hemman ej utan synnerliga skäl förläggas till olika valdistrikt.

Utan föregående framställning vare Konungens befallningshavande berättigad och i fall, varom stadgas i 31 § 6 mom., pliktig att om indelning i valdistrikt eller ändring i redan skedd indelning förordna, sedan på landet kommunalstämma och i stad stadsfullmäktige beretts tillfälle att i ärendet avgiva yttrande. Om ändring i distriktsindelning vare Konungens befallningshavande pliktig att i den ordning nyss sagts förordna även för det fall, att så erfordras, då kommun, efter att tidigare hava indelats i valdistrikt för riksdagsmannaval, delas i valkretsar för val av kommunalfullmäktige eller stadsfullmäktige.

Beslut angående — — — skall angivas.

2. Över beslut — — — om kommunalstyrelse.

Denna lag skall träda i kraft den 15 maj 1930.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementens ärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsens-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 31 januari 1930.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, BESKOW, LUNDBIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON, DAHL.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Bissmark, anför efter gemensam beredning med cheferna för social- och ecklesiastikdepartementen:

På föredragning av chefen för socialdepartementet har Kungl. Maj:t förut i dag förordnat om avlåtande till riksdagen av proposition med förslag till bland annat lag om kommunalstyrelse på landet, lag om kommunalstyrelse i stad, lag om kommunala och kyrkliga val, lag om ändring i vissa delar av förordningen den 23 maj 1862 (nr 33) om kommunalstyrelse i Stockholm, lag om ändrad lydelse av 5, 7—15, 32 samt 58 §§ i lagen den 20 juni 1924 (nr 349) om landsting samt lag om införande av lagen om kommunalstyrelse på landet m. m.

Ett godtagande av dessa lagförslag betingar vissa ändringar i 31 och 32 §§ i lagen den 26 november 1920 om val till riksdagen. Med anledning härav har utarbetats förslag till lag om ändrad lydelse av nämnda paragrafer.

Angående den närmare motiveringen för ändringen i 31 § får jag hänvisa till vad chefen för socialdepartementet härom anfört vid anmälan av omfördälda förslag till lag om kommunala och kyrkliga val. Härutöver vill jag emellertid framhålla, att, då valkretsar för stadsfullmäktigval — om ej ytterligare uppdelning i valdistrikt finnes lämplig — skola utgöra valdistrikt vid riksdagsmannaval, skäl ej föreligger att bibehålla föreskriften i paragrafens nuvarande första moment, vilken föreskriver obligatorisk valdistriktsindelning i valkrets, som består av en stad. De städer — Stockholm och Göteborg — som var för sig bilda en valkrets vid val till andra kammaren, äro båda delade i valkretsar för fullmäktigval, och anledning torde saknas att föreskriva olika regler för valdistriktsindelning inom dessa valkretsar för fullmäktigval och inom sådana valkretsar i andra städer.

Vad angår de föreslagna ändringarna i 32 § utgöra dessa en följd av de ändringar, som föreslagits i 31 §. Då obligatorisk valdistriktsindelning ej längre föreskrives beträffande valkrets, som består av en stad, synes det ej lämpligt att bibehålla föreskriften om skyldighet för länsstyrelsen att förordna om distriktsindelning i sådan valkrets.

I fråga om tiden för ikraftträdandet får jag hänvisa till vad chefen för socialdepartementet anfört härom vid anmälan av förslaget till lag om införande av lagen om kommunalstyrelse på landet m. m.

Departementschefen uppläser härefter det upprättade förslaget till *lag om ändrad lydelse av 31 och 32 §§ i lagen den 26 november 1920 (nr 796) om val till riksdagen* samt hemställer, att detsamma måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställer förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition i ämnet, av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Axel Wennerholm.
